

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

IKC Het Mozaïek

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 22 mei 2019

Samenvatting

De inspectie heeft op 28 maart 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op de peutergroep van het kinderdagverblijf in IKC (Integraal Kindcentrum) Het Mozaïek in Lelystad.

Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal) achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op een aantal kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in een aantal groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de voorschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek *'De meting kwaliteit voor- en voorschoolse educatie 2019'*. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

- Op de peutergroep van IKC Het Mozaïek, weten de pedagogisch medewerkers goed wat de peuters nodig hebben. Ze stimuleren de peuters met spelletjes, liedjes, verhalen en gesprekken op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. Ze gebruiken daarvoor een vve-programma en ze maken dagplanningen met doelen en activiteiten. We hebben ook gezien dat ze erop letten dat het in de groep rustig en gezellig is, zodat de peuters het naar hun zin hebben.
- De pedagogisch medewerkers houden goed bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als dat nodig is. Samen overleggen ze daarover en ze betrekken de ouders daarbij. Ze gebruiken veel mogelijkheden om de hulp zo goed mogelijk te organiseren, bijvoorbeeld door

**Kinderopvangorganisatie: GO!
Kinderopvang (Lelystad)**

LRK-nummer: 111059732

Totaal aantal doelgroeppeuters: 16

een logopediste of een deskundige uit de eigen organisatie (GO!) erbij te halen.

- De pedagogisch medewerkers werken goed samen met verschillende andere organisaties om samen het beste te bereiken voor de peuter. Dat zijn bijvoorbeeld de basisscholen waar de kinderen naar groep 1 gaan, waaronder de basisschool in IKC Het Mozaïek. Maar ook werken ze samen met de jeugdverpleegkundige of het jeugd- en gezinsteam.
- De ouders zijn belangrijk voor de pedagogisch medewerkers. Samen met hen willen ze ervoor zorgen dat alle peuters een goede ontwikkeling kunnen hebben. Daarom geven ze veel informatie aan de ouders, over hun kind en over wat in de peutergroep gebeurt. Ook organiseren ze informatiebijeenkomsten en kunnen ouders een 'boekentas' lenen.
- De leiding bewaakt samen met de pedagogisch medewerkers, de kwaliteit van de kinderopvang in IKC Het Mozaïek. Er zijn jaarlijks plannen waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk. Voor de pedagogisch medewerkers is het logisch dit te doen. Ze doen het graag en ze willen met elkaar het werk goed uitvoeren.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op 28 maart 2019 op de peuterspeelzaal van IKC Het Mozaïek in Lelystad.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met een ouder, met de pedagogisch medewerkers die op deze dag aanwezig waren, de vve-adviseur en de ondersteuner pedagogische kwaliteit van GO! Kinderopvang, de locatiemanager van IKC Het Mozaïek en de beleidsmanager van GO! Kinderopvang.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en de beleidsmanager van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Kan beter
 - Voldoende
 - Goed
-

2 . Conclusie van het onderzoek en context van de locatie

In dit hoofdstuk beschrijven we kort de hoofdconclusie en schetsen we de context van de locatie.

Conclusie

We waarden de kwaliteit van de voorschoolse educatie op IKC Het Mozaïek als voldoende. De meeste standaarden zijn voldoende en een aantal is ook als goed gewaardeerd.

Context

Dit schooljaar is het tweede jaar dat in IKC Het Mozaïek voorschoolse educatie wordt aangeboden in de peutergroep. De locatie is acht dagdelen per week geopend. Op de dag van het onderzoek waren 6 doelgroepeuters aanwezig in een groep van in totaal 12 peuters. De pedagogisch medewerkers zijn ervaren en gecertificeerd voor vve-taken. Dit schooljaar (2018-2019) is een locatiemanager benoemd aan IKC Het Mozaïek die daarvoor anderhalve dag per week in dienst is van Kinderopvangorganisatie GO!. Daarnaast is zij de directeur van basisschool Het Mozaïek, dat gevestigd is in hetzelfde IKC. IKC Het Mozaïek is volop aan het werk om visie te ontwikkelen waarmee werk kan worden gemaakt van de ambitie om zoveel mogelijk kinderen optimale ontwikkelingskansen te bieden.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 29 januari 2019 de peutergroepen van IKC Het Mozaïek onderzocht. In dit onderzoek zijn de basisvoorwaarden voor vve niet onderzocht. Dat is wel gebeurd bij een onderzoek van de GGD op 21 juni 2018, waarbij geen tekortkomingen zijn vastgesteld. Dat rapport is echter niet openbaar gemaakt via het LRK.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek in de vve-peutergroep van IKC Het Mozaïek.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling			<i>ℓ</i>
OP3 Pedagogisch-educatief handelen			<i>ℓ</i>
OP6 Samenwerking			<i>ℓ</i>

OP1. Aanbod

De standaard Aanbod waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers van de peutergroep gebruiken een vve-programma. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. In de dagplanning is te zien dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de ruimte aantrekkelijk en uitdagend is voor de peuters. Er is voldoende materialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen en kunnen spelen. Het 'kiesmandje' bevat spullen die symbool staan voor een activiteit waaruit de kinderen kunnen kiezen. Er is gevarieerd speelgoed, er zijn hoeken ingericht en er zijn boeken die de kinderen kunnen lezen. Dit biedt voldoende mogelijkheden om de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters te stimuleren. De ouders zijn daarbij betrokken omdat zij gebruik maken van de mogelijkheden die de bibliotheek biedt (Boekenpret).

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard Zicht op ontwikkeling waarden we als goed.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden vanaf de eerste dag van binnenkomst. Voor alle peuters start dat na drie maanden met een taaltoets waarmee in beeld is waar het kind zich bevindt in de

ontwikkeling. Ook gaan de pedagogisch medewerkers op huisbezoek om een optimaal beeld van een peuter te hebben. Met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument houden zij de ontwikkeling van de peuter bij. Ze gaan na waar die ontwikkeling stagneert of op een andere manier opvalt en wat mogelijke verklaringen daarvoor zijn. Daarover voeren ze samen overleg en ze roepen vlot hulp in, vanuit de eigen organisatie of daarbuiten, als dat nodig is.

Binnen de organisatie zijn goede afspraken gemaakt om de observatiegegevens te gebruiken in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod. De pedagogisch medewerkers informeren ouders daarover door hen te betrekken bij de gegevens uit het registratieboekje. Iedere zes weken wordt daarover het gesprek gevoerd met de pedagogisch medewerkers en de vve-adviseur van kinderopvangorganisatie GO!

Er zijn stimuleringsplannen gemaakt voor die peuters die wat extra's nodig hebben in de ontwikkeling van hun gedrag of in de taalverweving. Daarin leggen de pedagogisch medewerkers vast welke voornemens zij hebben en welke ondersteunende en andere extra activiteiten zij plannen. Inmiddels zijn ook plannen gemaakt waarin de pedagogisch medewerkers de peuters doelgericht clusteren tijdens (spel)activiteiten in zgn. mini-groepen.

Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. In de groep is voor de ouders op een speciaal bord te zien "wat mijn kind heeft gedaan deze week" op het gebied van taal en de ontluikende geletterdheid.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd en gezien hoe de peuters daarop reageren. De standaard pedagogisch-educatief handelen waarden we als goed.

De pedagogisch medewerkers zorgden voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn voor de peuters. Er was ruimte voor eigen initiatief van de peuters en voor eigen keuzes in het spel en er werd veel plezier gemaakt. De peuters waren positief en actief betrokken bij wat er gebeurde in het spel in de groep, in de gesprekken en bij wat werd aangeboden.

We zagen hoe de pedagogisch medewerkers hun pedagogisch-educatief handelen afstemden op wat de peuters nodig hadden. In hun aanpak en benadering waren zij geduldig en uitnodigend. Ze zorgden ervoor dat de peuters spelactiviteiten deden die voor hen

bedoeld waren en ze benutten de mogelijkheden om met een kind of met kinderen in gesprek te gaan, waarbij zij ook de taalverwerving (de woordenschat) actief stimuleerden. Dat gebeurde tijdens het vrije spel, tijdens begeleid spel en op incidentele momenten waarbij een kind iets kwam laten zien of vertellen bij de pedagogisch medewerker.

De pedagogisch medewerkers toonden zich responsief; ze waren beschikbaar voor de peuters die hen nodig hadden en reageerden op signalen door hun nonverbale en verbale communicatie. Er was voortdurend aandacht voor de brede ontwikkeling van de kinderen, sleutelervaringen werden opgemerkt en verzameld zodat die later konden worden geregistreerd.

OP6. Samenwerking

De standaard Samenwerking waarderen we als goed.

De leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisscholen door informatie over de doelgroeppeuter over te dragen. In de gemeente Lelystad zijn afspraken over de wijze waarop de voorschool gegevens van de peuters aanlevert aan de basisschool. Het aanbod en de ontwikkelingsdoelen maken daarvan onderdeel uit, evenals de gegevens die gaan over het kind zelf. Voor de doelgroeppeuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

De voorschool en de basisschool die in het IKC is gevestigd, hebben dezelfde leidinggevende. Dat maakt dat er gezamenlijke afspraken worden gemaakt, bijvoorbeeld over de ontwikkelings- en leerdoelen in het vve-programma. De pedagogisch medewerkers zorgen bovendien voor een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Er wordt momenteel gewerkt aan een doorgaande lijn in het aanbod op basis van de SLO-doelen, de zorgdocumenten en het pedagogisch klimaat. De kwaliteitszorg rondom het jonge kind is geborgd bij de kinderopvangorganisatie. Hiermee liggen mooie kansen voor de recent benoemde locatieleider van het IKC, die van zowel de kinderopvang als van de basisschool de leidinggevende is.

De voorschool ziet ouders als pedagogisch partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen. Dat is op veel gebieden te zien. Van ouders wordt bijvoorbeeld verwacht dat ze een dagdeel in de groep meedoen, er zijn boekentassen beschikbaar waarmee de ouders thuis kunnen lezen en spelen met hun kind. Zij informeren ouders via een speciale app of e-mail. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders daar thuis op in kunnen spelen.

Vier keer per jaar is er een bijeenkomst voor de ouders waarin de pedagogisch medewerkers hen informeren en vertellen over de voorschoolse educatie waaraan zij werken op de groep. Ook zijn er regelmatig momenten waarop de ouders in gesprek kunnen gaan over

de ontwikkelingen van hun eigen kind.

Naast de basisscholen en de ouders, is er volop samenwerking met andere maatschappelijke en sociale partijen, zoals de jeugdhulpverlening, de logopediste of de jeugdverpleegkundige, Deze laatste komt regelmatig langs voor overleg met de pedagogisch medewerkers.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		●	

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard Ontwikkelingsresultaten waarden we als voldoende.

De leiding, de vve-adviseur en de pedagogisch medewerkers stellen doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. Daarbij hanteren de pedagogisch medewerkers opbrengstgericht werken als een uitgangspunt van denken en handelen.

Gegevens uit het volginstrument die gaan over de behaalde resultaten in de ontwikkeling van de peuters, worden in het kader van de gemeentelijke resultaatsbepaling naar de gemeente gebracht.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

 Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		●	
KA2 Kwaliteitscultuur		●	
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard Kwaliteitszorg waarden we als voldoende.

Kinderopvangorganisatie GO! heeft doelen geformuleerd om de eigen kwaliteit steeds te verbeteren. De leiding en de vve-adviseur van de peutergroep in het kinderdagverblijf evalueren via een cyclische werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit haar (pedagogisch) beleidsplan en bewaken daarbij of de peuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

Als onderdeel van de kwaliteitszorg brengt de leiding in samenwerking met de vve-adviseur regelmatig het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers en andere afspraken en werkwijzen van de peutergroepen, in beeld. Dat gebeurt met behulp van zgn. ontwikkellijsten (over bijvoorbeeld het beredeneerd pedagogisch didactisch handelen). De bevindingen hieruit leiden tot ontwikkelpunten om de kwaliteit te verbeteren. Dit cyclisch proces wordt in organisatie 'de kwaliteitskalender' genoemd.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij scholing om hun kennis en vaardigheden te versterken.

Kinderopvangorganisatie GO! werkt met vve-adviseurs, die samen met de beleidsmanager en de ondersteuner pedagogische kwaliteit, de expertisegroep vve vormen. De vve-adviseur werkt actief mee op de groep en draagt tegelijkertijd concreet bij aan ontwikkelingen die voor vve op de locatie van belang zijn. Daarnaast voeren vve-adviseurs coachende taken uit, bij vragen die collega's hebben over peuters en hun ontwikkeling.

Het beleid van de voorschool om de kwaliteit van de voorschoolse educatie en de ambities daarbij te realiseren, wordt breed gedragen in het team van pedagogisch medewerkers op IKC Het Mozaïek. Er zijn voor de pedagogisch medewerkers steeds mogelijkheden om zich te (laten) scholen. Er is bijvoorbeeld door iedereen een training 'oudercommunicatie' gevolgd. Er is een grote bereidheid in het team om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We zien dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als voldoende.

De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroeppeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. We zien ook dat de voorschool belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. Een voorbeeld daarvan is de samenwerking met externe partijen die kan leiden tot een

doelgerichte gezamenlijke aanpak, zoals dat het geval is bij *Sterk in de Opvang*, onderdeel van het Jeugd- en Gezinsteam Lelystad.

Uit het gesprek dat we voerden met een ouder blijkt dat de voorschouwen open staat voor wensen en voorstellen die de ouders hebben. De nieuwsbrief, de app of de website is voor alle ouders beschikbaar om voldoende informatie te ontvangen.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

IKC Het Mozaïek is trots op het mooie rapport dat er is geschreven na het onderzoek naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

De pedagogisch medewerkers op de peutergroep hebben goed zicht op wat de peuters nodig hebben en kunnen gericht de peuters in hun ontwikkeling stimuleren. De ouders zijn een belangrijke partner en worden uitgenodigd en betrokken bij de activiteiten en de doelen hiervan op de peutergroep.

We zijn er trots op onze pedagogische medewerkers en trots dat de onderdelen 'zicht op de ontwikkeling', samenwerking en het 'pedagogisch-educatief handelen' als goed is beoordeeld.

Wij vinden het erg belangrijk om ons te blijven ontwikkelen en we zullen, naast ons eigen cyclisch kwaliteitssysteem, dit rapport gebruiken om de kwaliteit van de voorschoolse educatie op het Mozaïek maar ook op andere vestigingen van GO! kinderopvang verder te verbeteren.

Ingeborg Gels
Directeur IKC Het Mozaïek